

49

POKYN

generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky

ze dne 15. listopadu 2019,

 kterým se stanoví požadavky na vedení odborné přípravy v zařízeních simulujících reálné podmínky požáru používaných u Hasičského záchranného sboru České republiky

Ke sjednocení výcviku v zařízeních simulujících reálné podmínky požáru používaných u Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen „HZS ČR“) se **stanoví**:

Čl. 1

Vymezení pojmů

(1) Pro účely toho pokynu se rozumí:

- a) **výcvikovým zařízením** zařízení pro simulaci reálných podmínek požáru pro výcvik hasičů; výcvikové zařízení může být využíváno po souhlasu provozovatele výcvikového zařízení, rovněž pro potřeby výzkumu a vývoje,
- b) **provozovatelem** výcvikového zařízení (dále jen „provozovatel“) hasičský záchranný sbor kraje (dále jen „HZS kraje“) a Školní a výcvikové zařízení HZS ČR (dále jen „ŠVZ HZS ČR“),
- c) **obsluhou zařízení** příslušník HZS ČR splňující kvalifikační požadavky minimálně lektora, určený provozovatelem k obsluze výcvikového zařízení; je schopen uvádět výcvikové zařízení do provozu a dále obsluhovat technologii výcvikového zařízení při výcviku dle požadavků lektora,
- d) **lektorem** příslušník HZS ČR, který je schopen vést výcvik ve výcvikovém zařízení a připravovat hasiče pro zásah ve vnitřním i venkovním prostoru, splňuje kvalifikační požadavky uvedené v čl. 8 a má znalosti uvedené v příloze č. 2,
- e) **vedoucím lektorem** příslušník HZS ČR, který je schopen vést výcvik lektorů ve výcvikovém zařízení, splňuje kvalifikační požadavky uvedené v čl. 8 a má znalosti uvedené v příloze č. 3,
- f) **hlavním lektorem** příslušník HZS ČR, jmenovaný do této funkce příslušným služebním funkcionářem (viz čl. 5), v jehož popisu služební činnosti je organizace pravidelné odborné přípravy a splňuje kvalifikační požadavky na vedoucího lektora,
- g) **pracovníkem údržby** je příslušník nebo občanský zaměstnanec provozovatele pověřený údržbou výcvikového zařízení dle návodu výrobce,
- h) **hasičem** příslušník HZS ČR, zaměstnanec hasičského záchranného sboru podniku (dále jen „HZS podniku“), člen jednotky sboru dobrovolných hasičů obce (dále jen „SDH obce“), člen jednotky sboru dobrovolných hasičů podniku (dále jen „SDH podniku“), popř. i student nebo posluchač školy v oboru požární ochrany, který je zařazen do výcviku na výcvikovém zařízení, a který splňuje podmínky pro zařazení do výcviku v souladu s tímto pokynem,
- i) **dokumentací výcviku** dokumentace určená tímto pokynem v čl. 13,
- j) **palivem** hořlavá látka, která se spaluje ve výcvikovém zařízení z důvodu vytvoření reálných podmínek požáru,
- k) **vysílající organizací** organizační součást HZS ČR, zřizovatel jednotky HZS podniku, SDH podniku nebo SDH obce nebo škola v oboru požární ochrany.

(2) Jednotlivé funkce v systému odborné přípravy ve výcvikových zařízeních používaných u HZS ČR jsou z hlediska systemizace kumulovanými funkcemi s jinou funkcí v HZS ČR.

Čl. 2 Plánování výcviku

- (1) Výcvik ve výcvikovém zařízení se řídí provozním řádem výcvikového zařízení (dále jen „provozní řád“) a další dokumentací uvedenou v čl. 13.
- (2) Výcvik probíhá v souladu s plánem výcviku výcvikového zařízení, zpracovaným hlavním lektorem, který na každý kalendářní měsíc schvaluje provozovatel.
- (3) Plán výcviku výcvikového zařízení ŠVZ HZS ČR se sestavuje v návaznosti na pololetní plán kurzů. Po vydání pololetního plánu kurzů ŠVZ HZS ČR bez zbytečného odkladu uvolní termíny výcviků pro ostatní cvičící. O navržených termínech, způsobu objednávání a materiálním zabezpečení výcviku (dle čl. 4 odst. 2 písm. b) budou elektronicky informováni hlavní lektori HZS krajů a hlavní lektor Hasičského útvaru ochrany Pražského hradu (dále jen „HÚOPH“).
- (3) Hasič není povinen vykonat výcvik, pokud by jeho vysláním na výcvik bylo ohroženo plnění úkolů vysílající organizace nebo se jedná o překážku na straně provozovatele (např. porucha výcvikového zařízení, nedostatečné personální zajištění výcviku). Brání-li lektorovi ve vykonání výcviku závažná překážka, hlavní lektor prodlouží dobu pro udržení kvalifikace tak, aby lektor mohl vykonat výcvik v době, kdy tato překážka pominula. Doba nutná pro udržení kvalifikace lektora se v tomto případě prodlužuje minimálně o dobu zastavení provozu výcvikového zařízení nebo o dobu trvání závažné překážky. O náhradních termínech výcviku rozhoduje hlavní lektor provozovatele.

Čl. 3 Charakteristika a určení výcvikového zařízení

- (1) Výcvikové zařízení může mít podobu několika různých typů pracovišť, kde lze simulovat podmínky při požáru v uzavřeném nebo venkovním prostoru v rámci víceúrovňového systému výcviku.
- (2) V případě simulace podmínek pro nácvik prvků vnitřního hašení se zpravidla jedná o výcvikové zařízení sestavené ze standardních ISO kontejnerů.
- (3) Výcvikové zařízení HZS ČR se člení do pěti úrovní (viz příloha č. 1):
 - a) **první úroveň, tzv. „základní“** - pro výcvik ve vnitřních prostorách; hasič se zejména seznamuje s dynamikou požáru v podmínkách celkového vzplanutí, zásadami vstupu do uzavřeného objektu, zásadami správné manipulace s proudnicí; výcvik typu 0 „studený“ se provádí pod vedením lektorů na stanicích v rámci pravidelné odborné přípravy, výcvik typu 1 „pozorovací“ probíhá na pracovištích sestavených ze standardních ISO kontejnerů, v nichž se spaluje dřevo,
 - b) **druhá úroveň** - umožňuje provádět výcvik na pracovištích odpovídajících vnitřnímu prostoru jednotlivých místností; hasič se zejména učí zásady zdolávání požáru v uzavřeném prostoru a spolupráci v operační skupině na útočných proudcích,
 - c) **třetí úroveň** - umožňuje provádět výcvik na pracovištích odpovídajících vnitřnímu prostoru budov (byt, schodiště); hasič se zejména učí zásady zdolávání požáru v členitěm uzavřeném prostoru a spolupráci v operační skupině na útočných proudcích,
 - d) **čtvrtá úroveň** - umožňuje provádět výcvik ve venkovním prostoru na pracovištích odpovídajících různým otevřeným technologickým zařízením demonstrující příklady zásahů v průmyslu (např. produktovod),
 - e) **pátá úroveň** - umožňuje provádět výcvik ve venkovním prostoru na pracovištích odpovídajících různým otevřeným technologickým zařízením demonstrující různé příklady zásahů v průmyslu (např. silo a vodíkové hospodářství).

- (4) Výcviková zařízení jsou především určena k:
- výcviku a ověřování schopnosti hasiče efektivně a bezpečně pracovat v uzavřeném i venkovním prostoru zasaženém požárem, k provádění praktické přípravy hasičů bez rozdílu v jakém druhu jednotky PO vykonávají službu,
 - praktickému ověření závěrů teoretického zkoumání dynamických jevů u požáru, získání schopnosti rozeznat, vyhodnotit a správně reagovat na žíhavé plameny (rollover), explozivní hoření (backdraft), celkové vzplanutí (flashover) apod.,
 - simulaci charakteristických podmínek při požárech bytů, sklepních prostor a otevřených technologických zařízení,
 - získání a prohlubování praktických zkušeností s pozorováním příznaků požáru uvnitř objektu a ve venkovním prostoru s cílem naučit hasiče předvídat možná nebezpečí na místě požárního zásahu,
 - získání a prohlubování znalostí účinného používání technických a ochranných prostředků hasiče, k ověřování technických nebo taktických parametrů věcných prostředků požární ochrany a taktických postupů hasičů při zásahu,
 - získání a prohlubování dovednosti základních technik hašení s cílem zmírnit působení účinků požáru, bezpečně a „kulturně“ zdočovat požár.

Čl. 4

Provozovatel

- (1) Provozovatel zabezpečuje tyto úkoly:
- odpovídá za bezpečný provoz výcvikového zařízení, jeho využití a údržbu,
 - zpracovává a vede příslušnou dokumentaci (viz čl. 13),
 - provádí kontrolní činnost ve výcvikovém zařízení minimálně 2x za rok; o provedené kontrole pořizuje zápis v provozním deníku výcvikového zařízení,
 - vyhodnocuje rizika¹⁾ při výcviku,
 - zpracovává plán výcviku výcvikového zařízení.
- (2) Provozovatel pro potřeby výcviku zajišťuje
- vybavení stanoviště vedoucího výcviku v minimálním rozsahu stanoveném v čl. 16,
 - požární příslušenství v minimálním rozsahu stanoveném v čl. 17; provozovatel se může s vysílající organizací dohodnout, že si požární příslušenství částečně nebo v plném rozsahu zajistí sama. Za provozuschopnost takto poskytnutého požárního příslušenství při výcviku odpovídá vysílající organizace,
 - podporu v oblasti chemické služby (plnění tlakových lahví – předpokladem je dodání evidenčních karet, drobnou údržbu vzduchových dýchacích přístrojů apod.) v rozsahu, který umožňují technické možnosti provozovatele, jeho oprávnění k poskytování těchto služeb, a to na základě předchozí dohody s vysílající organizací.
- (3) Provozovatel, pokud není stanoveno jinak, hradí výdaje na provoz výcvikového zařízení ze svého rozpočtu. Mezi tyto výdaje zejména patří výdaje za:
- palivo (pokud se s vysílající organizací nedohodne jinak),
 - hasební látky (pokud se s vysílající organizací nedohodne jinak),
 - opravy výcvikového zařízení,
 - likvidaci odpadů po výcviku (způsob nakládání s odpady upravuje provozní řád),
 - ostatní výdaje spojené s provozem a úpravami (modernizací) výcvikového zařízení.

¹⁾ § 102 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, § 87 odst. 3 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

Čl. 5

Jmenování lektorů, obsluhy zařízení a pracovníka údržby

- (1) Ředitel HZS kraje, velitel HÚOPH (bez ohledu na to zda provozuje výcvikové zařízení) a ředitel ŠVZ HZS ČR jmenuje, po splnění podmínek vykonávat stanovené funkce, interním aktem řízení hlavního lektora a lektory.
- (2) Provozovatel dále jmenuje obsluhu zařízení a pracovníka údržby.

Čl. 6

Obsluha zařízení

- (1) Obsluha zařízení:
 - a) uvádí výcvikové zařízení do provozu, obsluhuje výcvikové zařízení při výcviku a ukončuje provoz výcvikového zařízení; rovněž uvádí výcvikové zařízení mimo provoz z důvodu uvedeného v písmenu f) tohoto odstavce,
 - b) pravidelně kontroluje funkčnost výcvikového zařízení, závady neprodleně oznamuje provozovateli a hlavnímu lektorovi provozovatele,
 - c) je seznámena s termíny výcviku,
 - d) zná funkci všech prvků výcvikového zařízení,
 - e) zná provozní řád,
 - f) je povinna informovat provozovatele o závadách či podezření na nefunkčnost některého z prvků výcvikového zařízení nebo při použití nesprávného paliva; ten pak výcvik přerušit či ukončí,
 - g) vede provozní deník výcvikového zařízení,
 - h) sleduje, eviduje a vyhodnocuje spotřebu paliva,
 - i) udržuje si požadovanou kvalifikaci, zúčastňuje se pravidelné odborné přípravy v souladu s pokyny provozovatele.
- (2) Pro obsluhu vyhrazených plynových zařízení musí být obsluha zařízení odborně způsobilá podle zvláštního předpisu ²⁾.

Čl. 7

Pracovník údržby

- (1) Pracovník údržby se řídí pokyny provozovatele a obsluhy zařízení.
- (2) Údržba, resp. opravy výcvikového zařízení se evidují do provozního deníku výcvikového zařízení.
- (3) Pracovník údržby smí vykonávat na výcvikovém zařízení pouze zásahy, které neovlivní funkčnost a bezpečnost provozu výcvikového zařízení, a které nejsou v rozporu s pokyny výrobce.
- (4) Během výcviku nesmí pracovník údržby provádět údržbu ani opravy výcvikového zařízení.

²⁾ Vyhláška č. 21/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená plynová zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti.

Čl. 8

Kvalifikační požadavky pro výkon funkce lektora a vedoucího lektora

(1) Lektor pro první úroveň:

- a) je schopen teoreticky a prakticky připravovat hasiče pro zásah ve vnitřním i venkovním prostoru,
- b) minimálním kvalifikačním požadavkem pro vykonávání funkce lektor pro první úroveň je absolvování **tří výcviků** ve výcvikovém zařízení první úrovně a přezkoušení před komisí složenou alespoň ze dvou lektorů a jednoho vedoucího lektora.

(2) Lektor pro první až pátou úroveň:

- a) je schopen teoreticky a prakticky připravovat hasiče pro zásah ve vnitřním i venkovním prostoru,
- b) kvalifikačním požadavkem pro vykonávání funkce lektor pro první až pátou úroveň je absolvování odborné přípravy lektorů v rozsahu 40 hodin pod vedením vedoucího lektora nebo hlavního lektora a přezkoušení před komisí složenou alespoň ze dvou lektorů a jednoho vedoucího lektora.

(3) Vedoucí lektor:

- a) je schopen teoreticky a prakticky připravovat lektory a hasiče pro zásah ve vnitřním i venkovním prostoru ve všech úrovních výcvikového zařízení,
- b) kvalifikačním požadavkem pro vykonávání funkce vedoucího lektora je získání kvalifikace lektor pro první až pátou úroveň a absolvování odborné přípravy lektorů v rozsahu 40 hodin pod vedením vedoucího lektora nebo hlavního lektora a přezkoušení před komisí složenou alespoň ze dvou vedoucích lektorů a hlavního lektora.

(4) Udržení kvalifikace:

- a) lektor pro první úroveň - aktivní účast při vedení výcviku hasičů ve výcvikovém zařízení první úrovně během kalendářního roku a absolvování pravidelné odborné přípravy lektorů v rozsahu 8 hodin (1 den) v rámci první úrovně pod vedením vedoucího lektora,
- b) lektor pro první až pátou úroveň - aktivní účast při vedení výcviku hasičů ve výcvikovém zařízení některé z první až páté úrovně během kalendářního roku a absolvování pravidelné odborné přípravy lektorů v rozsahu 24 hodin (3 dny) ve výcvikovém zařízení první až páté úrovně pod vedením vedoucího lektora nebo hlavního lektora,
- c) vedoucí lektor - aktivní účast při vedení výcviku hasičů nebo lektorů ve výcvikovém zařízení každé z první až páté úrovně během kalendářního roku a absolvování pravidelné odborné přípravy lektorů v rozsahu 24 hodin (3 dny) ve výcvikovém zařízení první až páté úrovně pod vedením hlavního lektora.

(5) Pravidelnou odbornou přípravu lektorů dle odstavce 4 organizují na vlastních výcvikových zařízeních provozovatelé; při pravidelné odborné přípravě lektorů kooperují s HZS krajů, které nezřizují vlastní výcvikové zařízení. Obsah odborné přípravy lektorů stanoví hlavní lektor.

(6) Dlouhodobá neúčast lektora nebo vedoucího lektora při vedení výcviku hasičů nebo lektorů anebo absence při pravidelné odborné přípravě lektorů může být důvodem ke ztrátě kvalifikace; o ztrátě kvalifikace rozhoduje služební funkcionář na základě návrhu hlavního lektora.

(7) Lektor vycvičený v určitém výcvikovém zařízení se musí při přechodu na jiné výcvikové zařízení prokazatelně seznámit s podmínkami a provozem tohoto zařízení a absolvovat zde praktický výcvik pod vedením vedoucího lektora.

Čl. 9

Hlavní lektor

(1) Hlavní lektor provozovatele plní tyto úkoly:

- a) je oprávněn uvést výcvikové zařízení mimo provoz,
- b) při výcviku je nadřízen všem lektorům (včetně hlavního lektora vysílající organizace, která právě provádí výcvik) a obsluze zařízení, je oprávněn ověřit odbornou způsobilost lektora (kontrola potvrzení o absolvování odborné přípravy – viz příloha č. 7) před zahájením a v průběhu výcviku,
- c) podílí se na vyhodnocování rizik při výcviku,
- d) předkládá provozovateli požadavek na prostředky nutné k zabezpečení provozu a dovybavení výcvikového zařízení,
- e) navrhuje provozovateli optimální početní stav funkcí potřebných k zabezpečení výcviku,
- f) v případě nedostatku paliva požaduje po provozovateli jeho doplnění,
- g) hlásí neprodleně provozovateli každý úraz hasičů nebo lektorů, havárii na výcvikovém zařízení (např. únik paliva), poškození výcvikového zařízení, nedodržení kázně při výcviku apod.,
- h) provádí průběžně kontrolu výcviku (cvičících hasičů i lektorů), zejména vybavení hasičů a lektorů osobními ochrannými prostředky, je oprávněn provést kontrolu i na požití alkoholických nápojů nebo jiných omamných a psychotropních látek, o zjištěných skutečnostech informuje provozovatele; o provedené kontrole pořizuje zápis v provozním deníku výcvikového zařízení,
- i) u výcvikových zařízení s plynovou technologií zpracovává roční plán údržby a oprav a předběžný požadavek na dodávku plynů,
- j) udržuje si požadovanou kvalifikaci (vedoucí lektor),
- k) každoročně zpracovává zprávu o výcvikové činnosti,
- l) vyhodnocuje a analyzuje zásahy s nelineárními projevy požáru,
- m) zodpovídá za odbornou přípravu hasičů a lektorů,
- n) zodpovídá za pravidelnou odbornou přípravu příslušníků a lektorů a její evidenci,
- o) koordinuje spolupráci s dalšími hlavními lektory v oblasti výcviku ve výcvikových zařízeních,
- p) podílí se na výběru příslušníků HZS ČR do funkcí lektorů, navrhuje příslušnému služebnímu funkcionáři odvolání lektorů z funkce, pokud prokazatelně vykazují závažné nedostatky při vedení výcviku, popřípadě nesplňují požadavky pro udržení kvalifikace,
- q) účastní se instrukčně metodických zaměstnání organizovaných MV-generálním ředitelstvím HZS ČR ke zvýšení odborné úrovně hlavních lektorů,
- r) připravuje podklady pro odbornou přípravu lektorů a hasičů.

(2) Hlavní lektor HZS kraje, který neprovozuje vlastní výcvikové zařízení a hlavní lektor HÚOPH plní tyto úkoly:

- a) na základě plánů výcviku výcvikových zařízení zpracovává požadavek na provedení odborné přípravy v určeném výcvikovém zařízení příslušné úrovně,
- b) dále plní úkoly uvedené v odstavci 1 písm. j) až r).

Čl. 10

Komise hlavních lektorů HZS ČR

(1) Komise hlavních lektorů HZS ČR (dále jen „komise“) je poradním orgánem generálního ředitele HZS ČR pro výcvik požárního zásahu v uzavřených prostorách.

(2) Komisi tvoří hlavní lektoři. Předseda komise je hlavním lektorem HZS ČR.

(3) Komise:

- a) vyhledává rizika, zjišťuje jejich příčiny a zdroje v oblasti záchranných a likvidačních prací vykonávaných jednotkami PO,
- b) koordinuje a kontroluje odbornou přípravu lektorů a hasičů,
- c) navrhuje témata odborné přípravy a pravidelné odborné přípravy lektorů,
- d) zpracovává metodické materiály pro odbornou přípravu hasičů a lektorů,
- e) organizuje instrukčně metodická zaměstnání ke zvýšení odborné úrovně členů komise,
- f) posuzuje nové tréninkové a zásahové postupy pro odbornou přípravu; při tom spolupracuje s experty na speciální záchranné techniky,
- g) v případě potřeby (tvorba učebních osnov, metodiky, konspektů apod.) může MV-generální ředitelství HZS ČR komisi na dobu určitou doplnit z vybraných lektorů nebo jiných příslušníků HZS ČR.

Čl. 11

Organizace výcviku

- (1) Výběr příslušníků HZS ČR k výcviku provádí HZS kraje v rámci plánování pravidelné odborné přípravy, přičemž přihlíží k jejich odborné úrovni, potřebě vzdělávání v předmětné oblasti, specifice zásahového obvodu apod. Doporučuje se, aby vybraný příslušník HZS kraje absolvoval v cyklu 1 x za 5 let odbornou přípravu ve výcvikovém zařízení první až třetí úrovně.
- (2) Podmínkou pro zařazení hasiče do výcviku je způsobilost nositele dýchací techniky. Do výcviku ve výcvikovém zařízení první až páté úrovně může být zařazen hasič, který je zařazen do kurzů Vstupní příprava příslušníků HZS ČR, Nástupní odborný výcvik, resp. Základní odborná příprava.
- (3) Při výcviku musí být vždy stanoven vedoucí výcviku s minimální kvalifikací vedoucího lektora, který odpovídá za činnost dalších lektorů, součinnost s obsluhou zařízení a za celý průběh výcviku.
- (4) Odborná příprava probíhá:
 - a) v rámci pravidelné odborné přípravy,
 - b) v termínech určených plánem výcviku výcvikového zařízení,
 - c) za odborného vedení lektorů a obsluhy zařízení. Počty cvičících hasičů, lektorů a obsluhy zařízení vychází z provozního řádu; doporučené počty hasičů a minimální počty lektorů a obsluh zařízení při výcviku jsou uvedeny v příloze č. 1 tohoto pokynu.
- (5) Hasiči při odborné přípravě používají osobní ochranné prostředky určené pro požární zásah, izolační dýchací techniku apod. Doporučuje se používat ochranný potah na přilbu a ochranný potah na dýchací přístroj, který slouží k překrytí zásahového obleku při použití izolační dýchacího přístroje.
- (6) Hasiči před zahájením výcviku i během výcviku hlásí neprodleně lektorům, kteří vedou výcvik, každou zdravotní indispozici, poranění sebe, resp. ostatních cvičících hasičů, každou změnu nebo poruchu funkčnosti výcvikového zařízení.
- (7) Za zdravotní způsobilost hasičů a způsobilost nositele dýchací techniky zodpovídá vysílající organizace.
- (8) Hasiči a lektoři jsou povinni před a při výcvikové činnosti dodržovat pitný režim; pitný režim hasičů zajišťuje vysílající organizace.

(9) Hasič je povinen podrobit se na výzvu hlavního lektora či lektorů, kteří vedou výcvik, testu na přítomnost alkoholu nebo jiných omamných a psychotropních látek, a to před i během výcviku. Hasič pod vlivem alkoholických nápojů nebo jiných omamných a psychotropních látek je z výcviku jeho vedoucím, případně hlavním lektorem, okamžitě vyloučen.

(10) Všichni hasiči jsou povinni uposlechnout pokyny lektorů; hasič, který nedodrží pokyny lektorů, musí být z výcviku vyloučen.

(11) Lektoři během výcviku zajišťují dle své funkce tyto úkoly:

- a) před zahájením výcviku musí vedoucí výcviku prokazatelně seznámit hasiče s výcvikovým zařízením, průběhem výcviku, bezpečnostními pokyny a provozně bezpečnostním předpisem daného výcvikového zařízení,
- b) lektori před zahájením výcviku hasičům vysvětlí a předvedou taktické postupy vedoucí k cíli,
- c) před každým vstupem do výcvikového zařízení provádí lektor kontrolu stavu a nasazení ochranných prostředků u všech hasičů,
- d) provádí výcvik ve výcvikovém zařízení,
- e) během výcviku musí lektori trvale sledovat hasiče a co nejrychleji reagovat v případě nestandardních situací a učinit nezbytná opatření dle provozního řádu.

(12) Hasič musí být před zahájením výcviku prokazatelně seznámen s výcvikovým zařízením, zejména:

- a) s rozmístěním únikových dveří,
- b) s provozním řádem,
- c) s bezpečností práce při výcviku a bezpečným pohybem v nebo kolem výcvikového zařízení,
- d) se způsobem komunikace v případě nebezpečí,
- e) s uložením prostředků a provedením první pomoci v případě popálenin, vyčerpání, přehřátí apod.

(13) Před zahájením výcviku podepíše každý hasič záznam o odborné přípravě (viz vzor v příloze č. 4 tohoto pokynu).

(14) Každý hasič musí být při výcviku v zařízení vybaven osobními ochrannými pomůckami dle čl. 14. Při příznacích nevolnosti nebo při silném pocitu přehřátí a pálení (např. na rukou, hlavě, stehnech nebo ramenou) musí upozornit lektora a opustit neprodleně výcvikové zařízení.

(15) Po ukončení výcviku hasiči dle pokynů vedoucího výcviku uklidí a připraví jednotlivá pracoviště pro další výcvik.

(16) HZS kraje organizuje pravidelnou odbornou přípravu hasičů tak, aby lektor vedl praktický výcvik v dané úrovni v rozsahu dle čl. 8.

(17) Při výcviku v jednotlivých úrovních se doporučuje postupovat v souladu s konspektem 1-3-04 „Práce s proudnicí při požárech v uzavřených prostorech“.

Čl. 12

Personální zajištění výcviku

(1) Při výcviku je nezbytně nutná aktivní účast dostatečného počtu lektorů a obsluhy zařízení v souladu s provozním řádem.

(2) Povinností hlavních lektorů je zajistit na každý výcvik pro každý typ výcvikového zařízení minimální personální zajištění dle přílohy č. 1 tohoto pokynu. Doporučené personální obsazení výcvikového zařízení v rámci HZS ČR je uvedeno v příloze č. 6 tohoto pokynu.

(3) Pro výcvik ve výcvikovém zařízení první úrovně – typ 0 „studený“ není minimální a maximální počet hasičů stanoven, výcvik probíhá v rámci pravidelné odborné přípravy.

Čl. 13

Dokumentace výcviku

Dokumentace výcviku, resp. ostatní činnosti musí být vedena v tomto minimálním rozsahu:

- a) provozní řád,
- b) seznam lektorů a jejich odborná způsobilost
- c) odborná způsobilost obsluh vyhrazených plynových zařízení ²⁾,
- d) plán výcviku výcvikového zařízení,
- e) karty a plány výcvikových činností,
- f) provozní deník výcvikového zařízení,
- g) záznam o odborné přípravě (vzor v příloze č. 4 tohoto pokynu),
- h) další dokumentace stanovená provozovatelem výcvikového zařízení.

Čl. 14

Minimální vybavení hasičů při výcviku

(1) Hasiči musí být při výcviku vybaveni těmito osobními ochrannými prostředky:

a) pracovní stejnokroj PS II	1 ks,
b) zásahová obuv pro hasiče	1 pár,
c) kukla zásahová pro hasiče	1 ks,
d) ochranné rukavice pro hasiče	1 pár,
e) rukavice pracovní	1 pár,
f) přilba pro hasiče	1 ks,
g) zásahový ochranný oděv pro hasiče (kabát, kalhoty)	1 ks,
h) izolační dýchací přístroj vzduchový (přetlakový, příp. rovnotlaký) ³⁾	1 ks,
i) náhradní tlaková láhev ⁴⁾	1 až 4 ks.

(2) Všechny použité ochranné prostředky musí splňovat podmínky pro použití u jednotek PO. Pro výcvik lze použít ochranné prostředky, které ztratily některou z vlastností (např. reflexní), tato ztráta však nesmí ovlivnit jejich ochranné vlastnosti z hlediska ochrany před účinky tepla.

Čl. 15

Vybavení lektorů

Doporučené vybavení lektora nad rámec osobního vybavení:

a) pracovní stejnokroj PS II	1 ks,
b) zásahová obuv pro hasiče	1 pár,

³⁾ Izolační dýchací přístroj zajistí vysílající organizace nebo po dohodě provozovatel.

⁴⁾ Počet náhradních tlakových lahví závisí na náročnosti výcviku, resp. na úrovni výcviku; tlakové lahve zajistí vysílající organizace nebo po dohodě provozovatel.

c) kukla zásahová dvouvrstvá pro hasiče	1 ks,
d) ochranné rukavice pro hasiče	1 pár,
e) rukavice pracovní	1 pár,
f) přilba zásahová	1 ks,
g) zásahový ochranný oděv pro hasiče (kabát, kalhoty)	1 ks,
h) funkční prádlo se sníženou hořlavostí (triko s dlouhým rukávem, spodní díl s dlouhými nohavicemi)	1 ks,
i) izolační dýchací přístroj vzduchový (přetlakový, příp. rovnotlaký)	1 ks.

Čl. 16

Minimální vybavení stanoviště vedoucího výcviku

Stanoviště vedoucího výcviku musí být vybaveno odpovídajícím komunikačním prostředkem pro přivolání pomoci. Součástí vybavení je dále:

- AED – automatický externí defibrilátor,
- křísící přístroj,
- lékárnička - velikost II, včetně sady na popáleniny,
- metodické pomůcky.

Čl. 17

Materiální zabezpečení výcviku

(1) Seznam společného požárního příslušenství, kterým je vybavena cvičící skupina:

- svítlna - dle počtu cvičících,
- CAS - dle zařízení,
- přetlakový ventilátor - dle zařízení,
- proudnice kombinovaná - sprchová 2 ks,
- přetlakový ventil 1 ks.

(2) Seznam doporučeného společného požárního příslušenství pro výcvik:

- proudnice kombinovaná sprchová 2 ks,
- hadice požární „C“ 10 ks,
- páčidlo 1 ks,
- vodící lano 1 ks,
- termokamera 1 ks,
- ochranný potah na přilbu ⁵⁾ 20 ks,
- ochranný potah na dýchací přístroj ⁵⁾ 20 ks,
- ochranný potah barevně odlišený (lektor) na zásahovou přilbu ⁵⁾ 6 ks,
- ochranný potah barevně odlišený (lektor) na dýchací přístroj ⁵⁾ 6 ks,
- izolační dýchací přístroj vzduchový přetlakový (tlaková láhev v ochranném obalu) ⁶⁾,
- náhradní tlaková láhev v ochranném obalu ⁶⁾,
- vazáky na hadice,
- svítlna - dle výcvikového zařízení,
- radiostanice,
- detektor plynů s čidlem CO, H, O, Ex - pro plynová zařízení.

⁵⁾ Může být nahrazeno přehozenem s kapucí do trenažéru, který slouží k překrytí zásahového obleku při použití dýchací techniky.

⁶⁾ Pro potřeby výcvikové činnosti se doporučuje vytvořit rezervu izolačních dýchacích přístrojů a tlakových lahví.

Čl. 18 Zrušovací ustanovení

Zrušuje se:

- a) Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 4/2013, kterým se stanoví požadavky na vedení odborné přípravy v zařízeních simulujících reálné podmínky požáru používaných u Hasičského záchranného sboru České republiky,
- b) Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 20/2016, kterým se mění Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR č. 4/2013, kterým se stanoví požadavky na vedení odborné přípravy v zařízeních simulujících reálné podmínky požáru používaných u Hasičského záchranného sboru České republiky,
- c) Čl. II pokynu generálního ředitele HZS ČR č. 32/2018, kterým se mění některé interní akty řízení,
- d) Oznámení ředitele odboru IZS a výkonu služby MV-generálního ředitelství HZS ČR uveřejněné ve Sbírce interních aktů řízení generálního ředitele HZS ČR č. 53/2013 ze dne 19. prosince 2013, č. 55/2014 ze dne 17. prosince 2014 (č.j. MV-165414-1/PO-IZS-2014), č. 41/2015 ze dne 30. prosince 2015 a č. 5/2018 ze dne 7. února 2018.

Čl. 19 Účinnost

Tento pokyn nabývá účinnosti dnem vydání.

Čj. MV-120302-1/PO-IZS-2019

Generální ředitel HZS ČR
genpor. Ing. Drahošlav Ryba v. r.

Obdrží:
HZS krajů
Záchranný útvar HZS ČR
SOŠ PO a VOŠ PO
MV-generální ředitelství HZS ČR

Příloha č. 1
k Pokynu GŘ HZS ČR č. 49/2019

Blokové schéma systému výcviku		
SEKCE I - VNITŘNÍ HASEBNÍ ČINNOST		
První úroveň	Druhá úroveň	Třetí úroveň
<p>Typ: 0 „studený“ v rámci pravidelné odborné přípravy Optimum: směna Minimální počet lektorů: 2 Minimální počet obsluh zařízení: 0</p>	<p>Typ: 2 „objekt – kontejner č. 2 a č. 3“ základní výcvik, taktický výcvik Cvičí: 9 - 12 hasičů Optimum: 10 Počet skupin: 1 - 2 Minimální počet lektorů ¹⁾: 4 Minimální počet obsluh zařízení: 1</p>	<p>Typ: 3 „objekt – kontejner č. 2 a č. 3“ Zaměřeno na orientaci v neznámém prostředí, schody a záchranu osob základní výcvik, taktický výcvik Cvičí: 9 - 12 hasičů Optimum: 10 Počet skupin: 1 - 2 Minimální počet lektorů ¹⁾: 4 Minimální počet obsluh zařízení: 1</p>
<p>Typ: 1 „pozorovací“ Cvičí: 9 - 16 hasičů Optimum: 12 Minimální počet lektorů: 3 Minimální počet obsluh zařízení: 1</p>		

¹⁾ Počet lektorů pro výcvik jedné skupiny. Počty lektorů pro výcvik ve více skupinách uvádí provozní řád.

Blokové schéma systému výcviku	
SEKCE II - VENKOVNÍ HASEBNÍ ČINNOST	
Čtvrtá úroveň	Pátá úroveň
Typ: 4 „produktovod“ Cvičí: 9 - 12 hasičů Optimum: 10 Minimální počet lektorů: 4 Minimální počet obsluh zařízení: 1	Typ: 5 „silo“ Cvičí: 9 - 12 hasičů Optimum: 10 Minimální počet lektorů: 3 Minimální počet obsluh zařízení: 1
	Typ: 6 „vodík“ Cvičí: 9 - 12 hasičů Minimální počet lektorů: 2 Minimální počet obsluh zařízení: 1

Příloha č. 2
k Pokynu GŘ HZS ČR č. 49/2019

Znalosti lektora

Lektor:

- a) ovládá techniku ovládání proudnice pro hašení ve vnitřním prostoru,
- b) ovládá základní principy dynamiky požáru a chemie požáru ve vnitřním prostoru,
- c) zná základní principy výbuchu plynovzdušných směsí, zná základní požárně technické charakteristiky spalovaných materiálů a v případě hořlavých plynů je schopen z nich v přiměřeném rozsahu odvodit jejich chování při úniku,
- d) ovládá taktické principy zásahu při požáru ve vnitřním prostoru,
- e) ovládá základní principy hydrodynamiky vody,
- f) ovládá základní principy výměny plynů při požáru ve vnitřním prostoru, ovládá nasazení ventilátoru a umí odhadnout vliv nasazení přetlakového ventilátoru na podmínky požáru,
- g) ovládá věcné prostředky požární určené pro odbornou přípravu v zakouřeném prostoru, a to při intenzivní tepelné zátěži a ve stresující situaci i bez vizuální kontroly,
- h) zná parametry používané požární techniky a požárního příslušenství,
- i) je schopen se pohybovat v zakouřeném prostoru bez vizuálních podnětů,
- j) zná konstrukci výcvikového zařízení a umí výcvikové zařízení používat,
- k) zná pravidla a zásady organizace výcviku a zásady bezpečnosti práce odborné přípravy pro hašení ve vnitřním prostoru a při skladování hořlavých plynů, je schopen provádět základní bezpečnostní opatření při havárii zařízení,
- l) je schopen prohledávat zakouřený prostor a provést záchranu a sebezáchranu v podmínkách zakouření a intenzivního tepelného působení, ovládá techniku průzkumu s vodícím lanem,
- m) zná svou osobní spotřebu vzduchu, má praktickou zkušenost s pohybem v zakouřeném prostředí při tepelné zátěži, při poruše dýchací techniky a má praktickou zkušenost s limity ochranných prostředků při tepelné zátěži,
- n) zná principy účinků působení tepla na lidský organismus, druhy a principy vzniku poranění působením tepla a základy toxikologie pyrolýzních plynů,
- o) je schopen empatie a rozpozná příznaky stresu nebo paniky,
- p) umí poskytnout první pomoc.

Příloha č. 3
k Pokynu GŘ HZS ČR č. 49/2019

Znalosti vedoucího lektora

Vedoucí lektor:

- a) ovládá principy dynamiky požáru a chemie požáru ve vnitřním prostoru nad rámec znalostí lektora a je schopen je dávat do vztahu s dalšími fyzikálně chemickými principy jako je hydrodynamika vody a principy výměny plynů,
- b) zná základní principy výbuchu plynovzdušných směsí, zná základní požárně technické charakteristiky spalovaných materiálů nad rámec znalostí lektora a v případě hořlavých plynů je schopen z nich v přiměřeném rozsahu dovodit jejich chování při úniku,
- c) ovládá taktické principy zásahu při požáru ve vnitřním prostoru nad rámec znalostí lektora, a to i pro současné nasazení více útočných proudů spolu s přetlakovou ventilací a dalšími věcnými prostředky požární ochrany,
- d) ovládá základní taktické postupy zásahu při požáru zkapalněných plynů,
- e) ovládá principy hydrodynamiky vody nad rámec znalostí lektora a je schopen popsat základní vztahy soustavy požár – hasivo – proudící plyny,
- f) ovládá principy výměny plynů při požáru ve vnitřním prostoru nad rámec znalostí lektora, ovládá nasazení více ventilátorů a umí odhadnout vliv nasazení přetlakové ventilace na podmínky požáru,
- g) ovládá věcné prostředky požární ochrany určené pro odbornou přípravu v zakouřeném prostoru, a to při intenzivní tepelné zátěži a ve stresující situaci i bez vizuální kontroly nad rámec znalostí lektora, ovládá další věcné prostředky potřebné pro zjištění parametrů požáru,
- h) zná parametry používané požární techniky a požárního příslušenství nad rámec znalostí lektora,
- i) zná konstrukci výcvikového zařízení a umí výcvikové zařízení používat nad rámec znalostí lektora,
- j) zná pravidla a zásady organizace praktického výcviku a zná zásady bezpečnosti práce odborné přípravy pro hašení ve vnitřním prostoru, bezpečnosti skladování hořlavých plynů nad rámec znalostí lektora, je schopen organizovat a provádět bezpečnostní opatření při havárii zařízení,
- k) umí organizovat prohledávání zakouřeného prostoru a záchranu a sebezáchranu v podmínkách zakouření a intenzivního tepelného působení a ovládat věcné prostředky PO nutné pro výše uvedenou činnost,
- l) zná principy účinků působení tepla na lidský organismus, druhy a principy vzniku poranění působením tepla, základy toxikologie pyrolýzních plynů nad rámec znalostí lektora a umí poskytnout první pomoc.

Příloha č. 4
k Pokynu GŘ HZS ČR č. 49/2019

VZOR
Záznam o odborné přípravě

Vysílající organizace:

Zahájení výcviku: dne v hodin

Ukončení výcviku: dne v hodin

Místo výcviku:

Výcvik vedli:

Zařízení obsluhovali:

Výcvik probíhal v níže uvedených úrovních a typech výcvikových zařízení:

Úroveň výcvikového zařízení *)	1.	2.	3.	4.	5.		
Označit **)							
Typ výcvikového zařízení *)	0	1	2	3	4	5	6
Označit **)							
*) Viz Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 46/2019. **) Označit křížkem úroveň / typ výcvikového zařízení, ve kterém byl veden výcvik.							

Účastníci výcviku byli seznámeni s bezpečností práce při výcviku na výcvikovém zařízení a se zásadami pohybu a chování osob v areálu výcvikového zařízení.

Potvrzuji svým podpisem, že jsem byl seznámen s provozním řádem a postupem činnosti v uvedeném výcvikovém zařízení. Všem jsem porozuměl a nemám žádné dotazy. Dále prohlašuji, že jsem nezatajil žádné skutečnosti o svém zdravotním stavu, které by mohly negativně ovlivnit mou způsobilost k výcviku.

Poř. č.	Jméno a příjmení	OEČ	Podpis
1*)			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			

*) Uvést vedoucího skupiny.

Za správnost:

Příloha č. 5
k Pokynu GŘ HZS ČR č. 49/2019

VZOR

**Provozní řád výcvikového zařízení simulujícího reálné podmínky požáru-základní
(minimální) osnova**

1. Určení výcvikového zařízení
2. Technické podmínky výcvikového zařízení
3. Technické parametry výcvikového zařízení (schéma dispozičního uspořádání výcvikového zařízení, schéma rozvodu plynné složky apod.)
4. Návod k obsluze a údržbě výcvikového zařízení
5. Stanovení počtu hasičů, minimální personální zajištění při výcviku
6. Odborná způsobilost lektorů
7. Charakteristika paliva, energetický zdroj, technologie zapalování
8. Plán výcviku
9. Nakládání s odpady
10. Minimální vybavení ochrannými prostředky
11. Minimální vybavení stanoviště vedoucího výcviku
12. Povinnosti vedoucího výcviku
13. Bezpečnost práce při výcviku na výcvikovém zařízení
14. Kontakt na dodavatele výcvikového zařízení
15. Vyhodnocení rizik, nebezpečných situací a preventivních opatření
16. Stanovisko – „Inspekční zpráva“ zpracovaná Technickou inspekcí ČR

Za dodržování provozního řádu a jeho kontrolu zodpovídá:

.....
Jméno a příjmení

.....
Podpis

Provozní řád zpracoval:

.....
Datum

.....
Jméno a příjmení

.....
Podpis

Provozní řád schválil:

.....
Datum

.....
Jméno a příjmení

.....
Podpis

Příloha č. 6
k Pokynu GŘ HZS ČR č. 49/2019

Doporučené personální obsazení výcvikového zařízení v rámci HZS ČR

Funkce	Výcvikové zařízení v rámci HZS kraje		HZS kraje bez výcvikového zařízení	
	ustanoven (ANO/NE)	doporučený min. počet	ustanoven (ANO/NE)	doporučený min. počet
hlavní lektor	<i>ANO</i>	<i>1</i>	<i>ANO</i>	<i>1</i>
lektor	<i>ANO</i>	<i>4 na ÚO</i>	<i>ANO</i>	<i>4 na ÚO</i>
vedoucí lektor	<i>ANO</i>	<i>u HZS kraje 6</i>	<i>ANO</i>	<i>6 / HZS kraje</i>
obsluha zařízení	<i>ANO</i> *)	<i>4</i>	<i>NE</i>	-
pracovník údržby	<i>ANO</i>	<i>1</i>	<i>NE</i>	-
*) U vyhrazených plynových zařízení je třeba zajistit způsobilost obsluhy zařízení dle zvláštního předpisu ¹⁾ . <i>ÚO</i> = územní odbor HZS kraje.				

Funkce	Výcvikové zařízení v rámci ŠVZ HZS ČR	
	ustanoven (ANO/NE)	doporučený min. počet
hlavní lektor	<i>ANO</i>	<i>2</i>
lektor	<i>ANO</i>	<i>4</i>
vedoucí lektor	<i>ANO</i>	<i>6</i>
obsluha zařízení	<i>ANO</i> *)	<i>4</i>
pracovník údržby	<i>ANO</i>	<i>1</i>

¹⁾ Vyhláška č. 21/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená plynová zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti.

Příloha č. 7
k Pokynu GŘ HZS ČR č. 49/2019

Hasičský záchranný sbor

kraje

Pořadové číslo: /I-ZSRPP/ /20

POTVRZENÍ

**o absolvování odborné přípravy lektor
výcvikových zařízení simulujících reálné podmínky požáru *)**

Absolvent kurzu je oprávněn vést teoretický i praktický výcvik hasičů v níže uvedených úrovních / typech výcvikových zařízení simulujících reálné podmínky požáru

Výcvik probíhal v úrovních a typech výcvikových zařízení:

Úroveň výcvikového zařízení *)	1.	2.	3.	4.	5.		
Označit **)							
Typ výcvikového zařízení *)	0	1	2	3	4	5	6
Označit **)							
*) Viz Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 46/2019. **) Označit křížkem úroveň / typ výcvikového zařízení, ve kterém byl veden výcvik.							

Jméno, příjmení:

Datum narození:

Razítko

V

dne

ředitel HZS

kraje

Hasičský záchranný sbor

kraje

Pořadové číslo: /L-ZSRPP/ /20xx

POTVRZENÍ**o absolvování odborné přípravy vedoucí lektor
výcvikových zařízení simulujících reálné podmínky požáru *)**

Absolvent kurzu je oprávněn vést teoretický i praktický výcvik hasičů a lektorů v níže uvedených úrovních / typech výcvikových zařízení simulujících reálné podmínky požáru a být členem zkušební komise pro získání kvalifikace lektor a vedoucí lektor.

Výcvik probíhal v úrovních a typech výcvikových zařízení:

Úroveň výcvikového zařízení *)	1.	2.	3.	4.	5.		
Označit **)							
Typ výcvikového zařízení *)	0	1	2	3	4	5	6
Označit **)							

*) Viz Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 46/2019.

***) Označit křížkem úroveň / typ výcvikového zařízení, ve kterém byl veden výcvik.

Jméno, příjmení:

Datum narození:

V

dne

.....
ředitel HZS

.....
kraje